

Věstník

Ročník **2013**

MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ

ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 8

Vydáno: 9. PROSINCE 2013

Cena: 74 Kč

OBSAH:

1. Postup poskytovatelů zdravotních služeb při propouštění novorozenců do vlastního sociálního prostředí 2
2. Metodický návod na měření a hodnocení mikroklimatických podmínek na pracovišti a vnitřního prostředí staveb 8
3. Oznámení o změnách v Národních referenčních laboratořích 17
4. Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 1/2014/DZP 18

POSTUP POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB PŘI PROPOUŠTĚNÍ NOVOROZENCŮ DO VLASTNÍHO SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ

Ve snaze sjednotit postup poskytovatelů zdravotních služeb při propouštění novorozenců z lůžkové péče do jejich vlastního sociálního prostředí vydává Ministerstvo zdravotnictví tento doporučující metodický návod:

Čl. 1

Propouštění novorozenců z lůžkové péče do jejich vlastního sociálního prostředí

- 1.1. Propuštění fyziologického novorozence do jeho vlastního sociálního prostředí se doporučuje v souladu s názorem českých odborných lékařských společností po uplynutí nejméně 72 hodin od jeho narození, jestliže
 - a) průběh postnatální adaptace hlavních fyziologických funkcí a jejich stabilita odpovídá věku;
 - b) byl aplikován vitamín K;
 - c) příjem výživy novorozence je zajištěn a křivka hmotnosti již neklesá;
 - d) byla provedena screeningová vyšetření novorozence^{1),2),3),4)};
 - e) zbytek pupečníku zasychá, nebo byl odstraněn seříznutím a po seříznutí uplynulo alespoň 24 hodin;
 - f) zdravotní stav novorozence dovoluje jeho propuštění do vlastního sociálního prostředí.
- 1.2. Za fyziologického novorozence je považován donošený novorozenec (trvání těhotenství 37+0 až 41+6 týdnů a dnů), s hmotností nad 2 500 g a který je bez zjevných známek patologie.
- 1.3. Informace o splnění výše uvedených podmínek jsou uvedeny v propouštěcí zprávě novorozence, popř. zprávě o novorozenci.

Čl. 2

Propuštění fyziologického novorozence do jeho vlastního sociálního prostředí před uplynutím 72 hodin od jeho narození

Fyziologický novorozenec se propustí do vlastního sociálního prostředí před uplynutím 72 hodin od jeho narození, pokud to jeho zákonný zástupce požaduje a jestliže:

- a) předložil písemné odvolání souhlasu s poskytnutím zdravotních služeb novorozenci, popřípadě písemné prohlášení o nesouhlasu s poskytováním zdravotních služeb nebo byl o tomto odvolání nebo nesouhlasu učiněn záznam do zdravotnické dokumentace vedené o novorozenci⁵⁾ (vzor písemného prohlášení je uveden v příloze č. 2);
- b) byl prokazatelně náležitě informován o možných důsledcích vyplývajících z propuštění novorozence před uplynutím 72 hodin od jeho narození (vzor informace je uveden v příloze č. 1);
- c) byl náležitě informován o skutečnosti, že v zájmu zajištění dalšího zdravého vývoje novorozence české odborné lékařské společnosti doporučují:
 1. do 24 hodin po propuštění zdravotní péči (klinické vyšetření) u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost;
 2. provedení odběru krve na screening dědičných metabolických poruch 48 – 72 hodin po narození u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost¹⁾;
 3. další dosud neprovedená screeningová vyšetření novorozence u poskytovatele zdravotních služeb^{2),3),4)}.

¹⁾ Metodický návod k zajištění celoplošného novorozeneckého laboratorního screeningu a následné péče, Věstník MZ ČR částka 6/2009

²⁾ Metodické opatření k celoplošnému screeningu vrozené katarakty v ČR, Věstník MZ ČR částka 9/2005

³⁾ Metodický pokyn k provádění screeningu sluchu u novorozenců, Věstník MZ ČR částka 7/2012

⁴⁾ Metodický návod MZ ČR o vyšetřování dětských kyčlí, Věstník MZ ČR částka 8/1996

⁵⁾ §34 odst.3, 4, a 5 zákona č.372/2011 Sb.

Čl. 3**Poskytování zdravotních služeb bez souhlasu zákonného zástupce dítěte**

Jde-li o hospitalizaci novorozence bez souhlasu zákonného zástupce za účelem poskytnutí zdravotních služeb nezbytných k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví, postupuje poskytovatel zdravotních služeb podle ustanovení § 38 a § 40 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

Čl. 4

Má-li poskytovatel zdravotních služeb při propouštění novorozence podezření, že nastala skutečnost podléhající oznamovací povinnosti podle zákona o sociálně – právní ochraně dětí⁶⁾, oznámí takovou skutečnost v souladu s uvedeným zákonem příslušnému úřadu obce s rozšířenou působností. Jako ohrožení dítěte zakládající oznamovací povinnost není možno chápat samotnou skutečnost, že je novorozenec propouštěn před uplynutím 72 hodin od jeho narození nebo že zákonný zástupce nesdělí poskytovateli zdravotních služeb způsob zajištění návazné péče o novorozence.

Čl. 5**Závěrečné ustanovení**

5.1. Tento metodický návod nahrazuje Metodické opatření k Postupu zdravotnického zařízení při propouštění novorozenců do domácí péče, které bylo uveřejněno ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 7/2005.

MUDr. Martin Holcát, MBA
ministr zdravotnictví

⁶⁾ § 10 odst. 4 v návaznosti na § 6 písm. a) bod 2 nebo 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 1:

INFORMACE PRO ZÁKONNÉ ZÁSTUPCE V SOUVISLOSTI S PROPUŠTĚNÍM NOVOROZENCE DO VLASTNÍHO SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ PŘED UPLYNUTÍM 72 HODIN OD JEHO NAROZENÍ

České odborné lékařské společnosti doporučují fyziologického novorozence propustit do vlastního sociálního prostředí **nejdříve po uplynutí 72 hodin od narození**.

Za **fyziologického novorozence** je považován donošený novorozenec (trvání těhotenství 37+0 až 41+ 6 týdnů a dnů) s hmotností nad 2 500 g, který je bez zjevných známek patologie.

V prvních hodinách po porodu hrozí vyšší riziko náhlého úmrtí dítěte. Období 72 hodin po porodu umožňuje fyziologickému novorozenci jeho plnou adaptaci po porodu. V této době je monitorováno fungování **životních funkcí dítěte**, zjišťuje se, zda nejsou přítomny známky závažné vrozené vady (zvláště trávicího traktu a srdce), zda nejsou problémy s odchodem stolice, močením a s udržením tělesné teploty a rovněž se provádí řada vyšetření.

Hospitalizace fyziologického novorozence po dobu minimálně 72 hodin po narození mu zajistí odpovídající a potřebný rozsah zdravotní péče.

K zabezpečení novorozence před krvácením je po porodu aplikován **vitamin K** (Kanavit). **Očkování** proti tbc je v dnešní době selektivní, tzn. očkují se pouze rizikovní novorozenci.

Novorozenci jsou propouštěni do vlastního sociálního prostředí až poté, kdy jejich **křivka hmotnosti** po poporodním úbytku již neklesá a dítě má zajištěn příjem výživy. Největší váhové úbytky jsou 2. až 3. den po porodu, neboť množství mateřského mléka začne stoupat až po 48. až 72. hodině po porodu (u porodů císařským řezem nastupuje laktace pomaleji). Neprospívání dítěte je často první známkou nemoci nebo vrozené vady, která může být odhalena až vyšetřením provedeným právě na základě stagnující hmotnostní křivky. V případě kratšího pobytu než 72 hodin, není-li sledován dostatečný příjem potravy, hrozí u novorozence dehydratace s rizikem mozkového krvácení.

Novorozenci mají často novorozeneckou žloutenku s postupným nárůstem hodnot bilirubinu (**hyperbilirubinemií**) vyžadující opakované vyšetřování hladin bilirubinu a případného léčení v průběhu prvních dnů. Rozvoj hyperbilirubinemie u většiny dětí nelze předem předvídat (postihuje 50% donošených novorozenců, nastupuje kolem 2. až 3. dne a vrcholí 3 až 5. den), může být také prvním příznakem novorozenecké sepse nebo jiného závažného stavu. V souvislosti s časným propuštěním novorozenců byl popsán nárůst výskytu postižení mozku, tzv. bilirubinové encefalopatie (jádrový ikterus), v 90. letech v USA a Kanadě, ale i v Evropě způsobený pozdním záchytem hyperbilirubinemie.

Pupečnickový pahýl je ponechán do samovolného odpadnutí, nebo je v nemocnici odstraňován seříznutím, a to z obavy před krvácením až po zaschnutí. Po seříznutí musí být pupek sterilně ošetřen a sledován přibližně 24 hodin, zda nekrváčí.

Během pobytu v porodnici každý novorozenec projde spektrem vyšetření, při kterých je zjišťováno, zda-li netrpí některou ze **závažných vrozených či dědičných chorob**. U novorozenců je rovněž prováděno vyšetření kyčlí, novorozenecký screening vrozené katarakty a novorozenecký screening sluchu.

Zákonný zástupce dítěte by měl zajistit novorozenci propuštěnému před uplynutím 72 hodin od jeho narození do vlastního sociálního prostředí, **do 24 hodin po propuštění, zdravotní péči (klinické vyšetření) u poskytovatele zdravotních služeb** v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost a provedení odběru krve 48 až 72 hodin po narození na screening dědičných metabolických poruch u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost.

Zajištění těchto zdravotních služeb (klinického vyšetření) neznamená, že novorozenec je tímto automaticky zaregistrován u praktického lékaře pro děti a dorost. První preventivní prohlídka novorozence **registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb** v oboru praktické lékařství pro děti a dorost **se provádí zpravidla do 2 dnů** po propuštění ze zdravotnického zařízení, ve kterém byly poskytnuty zdravotní služby v souvislosti s porodem.

Doporučuje se, aby zákonný zástupce zajistil novorozenci, který byl propuštěn před uplynutím 72 hodin od jeho narození do vlastního sociálního prostředí, vyšetření následujícími poskytovateli zdravotních služeb:

- screening vrozené katarakty provádí oční lékař – měl by být proveden do 4 týdnů života novorozence;
- screening sluchu se provádí na pracovišti ORL nebo foniatrie – měl by být proveden do 1 měsíce života novorozence;
- screening kyčelních kloubů provádí ortopéd – měl by být proveden do 7. dne po narození.

Příloha č. 2:

**ZÁZNAM O ODMÍTNUTÍ HOSPITALIZACE NOVOROZENCE
A POSKYTNUTÍ ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB (REVERS)**

V souladu s ustanovením § 34 odst. 4 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů), prohlašuji, že jako zákonný zástupce

dítěte: nar.:
(jméno, příjmení, datum narození dítěte)

jsem obdržel/a údaje:

1) o zdravotním stavu dítěte a potřebných zdravotních službách:

.....
.....
.....

2) o možných následcích odmítnutí potřebných zdravotních služeb pro zdraví dítěte:

.....
.....
.....

Údaje podle bodu 1 a 2 mi byly sděleny a vysvětleny, těmto informacím jsem porozuměl/a a byla mi dána možnost klást doplňující otázky, které mi byly náležitě zodpovězeny. Současně jsem obdržel/a písemnou informaci o zdravotních rizicích souvisejících s propouštěním novorozence do vlastního sociálního prostředí (příloha Informace pro zákonné zástupce).

I přes poskytnuté vysvětlení odmítám poskytnutí dalších potřebných zdravotních služeb dítěti při jeho hospitalizaci a žádám o jeho propuštění z lůžkové péče před uplynutím 72 hodin po narození. Beru na vědomí informaci, že dítě bylo diagnostikováno jako fyziologický novorozenec*).

Jsem si plně vědom/a možných důsledků spojených s propuštěním dítěte z lůžkové péče před uplynutím 72 hodin od jeho narození a odpovědnosti za jeho život a zdraví.

Současně beru na vědomí, že je nezbytné, abych zajistil/a péči o zdraví dítěte. Byl/a jsem náležitě informován/a o potřebě zajistit dítěti do 24 hodin po propuštění, zdravotní péči (klinické vyšetření) u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost.

Byl/a jsem rovněž náležitě informován/a o potřebě zajistit dítěti doposud neprovedená screeningová vyšetření podle přílohy, která je součástí této informace.

V dne v hod.

Jméno a příjmení: podpis:
(místo, datum, hodina jméno, příjmení a podpis zákonného zástupce dítěte/svědka**)

*) Za fyziologického novorozence je považován donošený novorozenec (trvání těhotenství 37+0 až 41+6 týdnů a dnů) s hmotností nad 2 500 g a který je bez zjevných známek patologie.

**) odmítá-li zákonný zástupce záznam podepsat, opatří se záznam jménem, příjmením a podpisem svědka, který byl projevem odmítnutí přítomen

Důvody, pro něž se zákonný zástupce nepodepsal a způsob projevu jeho vůle:

.....

.....

.....

.....

V dne v hod.

Jméno a příjmení: podpis:.....
(místo, datum, hodina jméno, příjmení a podpis zdravotnického pracovníka, který zákonnému zástupci dítěte informace poskytl)

Příloha:
Informace pro zákonné zástupce

Příloha č. 3:

POSTUP POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB PO PROPUŠTĚNÍ NOVOROZENCŮ DO VLASTNÍHO SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ PŘED UPLYNUTÍM 72 HODIN OD JEHO NAROZENÍ

Poskytnutí zdravotních služeb (klinického vyšetření) k zajištění postnatální adaptace hlavních fyziologických funkcí a dosud neprovedených zdravotních služeb

Fyziologickému novorozenci, který byl dříve než 72 hodin po narození propuštěn do vlastního sociálního prostředí na žádost jeho zákonného zástupce, se poskytují do 24 hodin po propuštění tyto zdravotní služby (klinické vyšetření):

(1) vyhodnocení zdravotního stavu novorozence s ohledem na:

- postnatální adaptaci hlavních fyziologických funkcí a jejich stabilitu
- výživu a hydrataci novorozence
- stav pupečnickového pahýlu

(2) celoplošný novorozenecký laboratorní screening mezi 48 – 72 hodinami po narození, pokud nebyl proveden¹⁾.

Pro odbornost 002 (praktické lékařství pro děti dorost) je v případě novorozeneckého screeningu stanoven výkon č. 02210 (Odběr pro novorozenecký screening nebo rescreening vrozených vad u novorozence). Tento výkon stanovuje vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů. Výkon zahrnuje náklady na screeningové kartičky.

Podrobné informace týkající se provedení novorozeneckého screeningu jsou k dispozici na webových stránkách www.novorozeneckyscreening.cz, které edituje Koordinační centrum pro novorozenecký screening.

¹⁾ Metodický návod k zajištění celoplošného novorozeneckého laboratorního screeningu a následné péče, Věstník MZ ČR částka 6/2009.

ZD.../2013

METODICKÝ NÁVOD PRO MĚŘENÍ A HODNOCENÍ MIKROKLIMATICKÝCH PODMÍNEK NA PRACOVIŠTI A VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ STAVEB

Ministerstvo zdravotnictví vydává podle § 80 odst. 1, písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) metodický návod k měření a hodnocení mikroklimatických podmínek na pracovišti a vnitřního prostředí staveb.

Úvod

Metodický návod je určen k zajištění jednotného postupu při měřeních prováděných podle nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů a dalších prováděcích předpisů k zákonu o ochraně veřejného zdraví, ve kterých je řešeno vnitřní prostředí z hlediska mikroklimatických podmínek a tepelné a chladové zátěže. Metodika měření bude používána jako validovaný postup pro sety B 4 „Zjišťování a měření mikroklimatických parametrů ve vnitřním prostředí staveb“ a H 5 „Zjišťování a měření mikroklimatických parametrů v pracovním prostředí“ pro účely autorizace podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Předmětem metodiky je objektivní stanovení fyzikálních veličin charakterizujících tepelně-vlhkostní stav vnitřního prostředí budov včetně prostředí pracovišť. Jsou uvedeny podmínky a způsoby měření jednotlivých veličin v pobytové zóně osob a charakteristiky vhodných měřicích přístrojů. Uvedené veličiny spolu s tepelnou bilancí člověka slouží ke stanovení tepelné zátěže, tepelného komfortu či diskomfortu vnitřního prostředí budov.

Tento metodický návod nahrazuje metodický návod Měření mikroklimatických parametrů pracovního prostředí a vnitřního prostředí staveb uveřejněný ve Věstníku MZ ČR, ročník 2009, částka 2. Je zpracován v souladu s ČSN EN ISO 7726/2002 Tepelné prostředí, Přístroje a měření fyzikálních veličin a ČSN EN ISO 7730/2006 Ergonomie tepelného prostředí, Analytické stanovení a interpretace tepelného komfortu pomocí výpočtu ukazatelů předpovídaného středního tepelného pocitu (dále jen „PMV“) a (předpovídaného procenta nespokojených (dále jen „PPD“) a kritéria místního tepelného komfortu.

Základní kritéria pro vyhodnocení mikroklimatických parametrů vnitřního prostředí

Operativní teplota vzduchu	t_o	[°C]
Výsledná teplota kulového teploměru	t_g	[°C]
Stereoteplota	t_{st}	[°C]
Korigovaná teplota	t_{kor}	[°C]
Relativní vlhkost vzduchu	rh	[%]
Rychlost proudění vzduchu	v_a	[m . s ⁻¹]

Měřené a stanovené veličiny a jejich definování

Měřené a stanovené veličiny potřebné pro vyhodnocení mikroklimatických parametrů vnitřního prostředí a tepelné zátěže definované ve vztahu k člověku pohybujiícímu se ve sledovaném prostoru :

Teplota vzduchu t_a [°C] také nazývaná suchá teplota, je teplota v okolí lidského těla, měřená jakýmkoli teplotním čidlem neovlivněným sáláním okolních ploch.

Výsledná teplota kulového teploměru t_g [°C] je teplota v okolí lidského těla měřená kulovým teploměrem nebo kulovým stereoteploměrem, která zahrnuje vliv současného působení teploty vzduchu, teploty okolních ploch a rychlosti proudění vzduchu.

Operativní teplota vzduchu t_o [°C] je rovnoměrná teplota uzavřené černé plochy, uvnitř které by člověk sdílel sáláním a prouděním stejně tepla jako v prostředí skutečném. Stanoví se výpočtem.

Stereoteplota t_{st} [°C] je směrová radiační teplota měřená kulovým stereoteploměrem (případně dvoukulovým radiometrem) charakterizující radiační účinek okolních ploch ve sledovaném prostorovém úhlu.

Střední radiační teplota \bar{t}_r [°C] (také se uvádí jako teplota sálání) je rovnoměrná teplota okolních ploch, při níž se sdílí sáláním stejně tepla jako ve skutečném heterogenním prostředí. Měří se radiometry, nebo se vypočítá z výsledné teploty kulového teploměru a teploty vzduchu. Slouží jako jedna ze vstupních hodnot pro výpočet operativní teploty.

Rovinná radiační teplota t_{pr} [°C] je rovnoměrná teplota okolních povrchů, kde sálání na jedné straně malého rovinného prvku je stejné jako ve skutečném prostředí. Popisuje sálání v jednom směru a slouží především ke stanovení asymetrie teploty sálání v prostoru a k výpočtu střední teploty sálání ploch.

Korigovaná teplota t_{korig} [°C] je teplota vzduchu snižená vlivem proudění vzduchu, která se užívá při hodnocení účinku větru na člověka na venkovních pracovištích.

Povrchová teplota t_s [°C] je teplota měřená na povrchu těles a stavebních konstrukcí kontaktním nebo bezkontaktním způsobem.

Vertikální rozdíl teplot Δt_g [°C] – stanovuje se rozdíl teplot mezi hlavou a kotníky stojící nebo sedící osoby pro třídy práce I a IIa v závislosti na teplotě prostředí.

Horizontální rozdíl teplot $[\Delta(t_{st} - t_g)]$ [°C] – vyjadřuje se jako rozdíl mezi stereoteplotou a výslednou teplotou kulového teploměru na úrovni hlavy pro práci třídy I a IIa.

Relativní vlhkost rh [%] vyjadřuje stupeň nasycení vzduchu vodními parami, definovaný poměrem hustoty vodní páry ve vzduchu a ve vlhkém vzduchu nasyceném vodní párou při stejné teplotě a tlaku.

Teplota mokrého teploměru t_w [°C] nazývaná psychrická, je teplota nuceně větraného vlhčeného teplotního čidla používaná při měření relativní vlhkosti vzduchu psychrometrem.

Rychlost proudění vzduchu v_a [$m \cdot s^{-1}$] je veličina charakterizující pohyb vzduchu v prostoru, je určena svojí velikostí a směrem proudění.

Metabolismus M [$W \cdot m^{-2}$] – energetický výdej svalové zátěže při činnosti.

Bazální metabolismus M [$W \cdot m^{-2}$] – energetický výdej v klidu.

Teplotný odpor oděvu I [clo] – je souhrn tepelných vlastností oděvu vyjadřující míru jeho tepelné izolace.

Vybrané požadavky na zajišťování mikroklimatických podmínek a jejich definování

Větrání je řízená výměna znehodnoceného vzduchu ve vnitřním prostoru za venkovní, zabezpečující dodržení přípustných expozičních limitů a nejvýše přípustných koncentrací plynů, par a kapalných nebo pevných aerosolů v pracovním prostředí. Větrání slouží i k úpravě mikroklimatických parametrů prostředí, ovlivňuje tepelné zisky/ztráty objektu.

Výměna vzduchu je výměna vnitřního vzduchu za vzduch upravený, který může být směsí vzduchu venkovního a oběhového.

Intenzita výměny vzduchu je podíl objemového průtoku přiváděného vzduchu (venkovního i oběhového) a objemu větrané místnosti.

Intenzita větrání je podíl objemového průtoku venkovního vzduchu a objemu větrané místnosti, udává se jako násobnost výměny vzduchu v místnosti.

Přirozené větrání je výměna vzduchu vyvolaná rozdílem hustot (teplot) vzduchu vně a uvnitř objektu a působením větru, jde o výměnu vzduchu netěsnostmi oken a dveří, tj. exfiltrací a infiltrací a dále provětráváním otevřeným větracím otvorem.

Nucené větrání je výměna vzduchu docílená technickým zařízením – ventilátorem. Tímto pojmem je označován nucený přívod a odvod vzduchu i větrání kombinované, tj. buď nucený přívod vzduchu a přirozený odvod, nebo přirozený přívod vzduchu a nucený odvod (odsávání) vzduchu. Přiváděný vzduch při nuceném větrání bývá zpravidla částečně upraven – filtrace, ohřev.

Odsávání je nucený odvod vzduchu z prostoru.

Místní odsávání je místní odvod (odsávání) škodlivin v místě jejich vzniku.

Oběhový vzduch je část odváděného vzduchu, která se vrací zpět do větraného prostoru, vzduch bývá většinou znovu upravený (filtrováný).

Klimatizace je tepelně vlhkostní úprava filtrovaného přiváděného venkovního vzduchu.

Podmínky měření

Volba míst měření je závislá na činnosti a pohybu osob; doporučené výšky umístění snímacích čidel jsou uvedeny pro úroveň hlavy, břicha a kotníků člověka – pro průměrnou osobu:

- pro sedící osobu – 1,1; 0,6; 0,1 m
- pro stojící osobu – 1,7; 1,1; 0,1 m

V jiných případech (děti, jiné polohy apod.) je třeba výšky měření přizpůsobit vzrůstu a poloze člověka.

Počet měřicích míst z hlediska vertikálního rozložení mikroklimatických parametrů je závislý na tom, zda je možné prostředí v blízkosti osoby považovat za homogenní, nebo heterogenní. Jako homogenní prostředí lze označit takové prostředí, kde jsou v daném okamžiku odchylky jednotlivých mikroklimatických veličin měřených v doporučených výškách hlava-břicho-kotníky od jejich střední hodnoty menší než $\pm 5\%$.

V homogenním prostředí stačí jedno místo měření v prostoru ve výšce břicha stojící nebo sedící osoby. V prostředí heterogenním (např. tam, kde jsou zdroje sálavého tepla nebo chladu, proměnlivé rychlosti proudění vzduchu apod.), nebo v případech, kdy sledovaná osoba pracuje na různých místech, se musí měřit na několika místech v prostoru a ve všech třech výškách, tj. v úrovni hlavy, břicha a kotníků. Z takto naměřených veličin pro všechny tři výšky se stanoví střední hodnota – vzorec (1). V heterogenním prostředí se výsledná teplota t_g měří vždy ve všech třech výškách. Teplotu vzduchu t_a stačí ve většině případů měřit pouze ve výšce břicha (sálavé složky prostředí, které ovlivňují výslednou teplotu, ovlivňují teplotu vzduchu minimálně), stejně tak vlhkost vzduchu.

Působení rozdílné rychlosti proudění vzduchu se projeví na výsledné teplotě. Pokud nepotřebujeme znát jednotlivé rychlosti proudění vzduchu pro další výpočty nebo pro posouzení lokálního diskomfortu, stačí také jedno měření ve výšce břicha zaměstnance.

Stanovení středních hodnot teplot

Střední hodnota pro výslednou teplotu, nebo teplotu sálání v daném okamžiku se určí ze vztahu

$$\phi t = \frac{t_{\text{hlava}} + 2t_{\text{břicho}} + t_{\text{kotníky}}}{4} \quad [^{\circ}\text{C}]$$

Počet měřicích míst z hlediska horizontálního rozložení mikroklimatických parametrů nebo změny činností zaměstnance je závislý na tom, jak se mění mikroklimatické veličiny v blízkosti pohybující se osoby v průběhu dne. V prokazatelně stacionárním prostředí, tj. kde jsou v průběhu dne odchylky jednotlivých mikroklimatických veličin od jejich střední hodnoty menší než $\pm 5\%$, stačí měřit dvě hodiny s pravidelnými půlhodinovými odečty jednotlivých veličin (respektovat dobu ustálení čidel). Pokud je prostředí nestacionární, nebo pokud se osoba pohybuje na různých místech, musí se mikroklimatické veličiny sledovat tak, aby doba měření umožnila popsat měnící se mikroklimatické parametry během celé směny nebo doby pobytu osoby. Obvykle postačí měřit v případě osmihodinové směny 6 hodin s odečty veličin nejdéle v hodinových intervalech, optimálně v půlhodinových intervalech.

Přípustné tepelné podmínky nebo dlouhodobě a krátkodobě únosné doby práce se hodnotí:

1. Pomocí průměrných hodnot teplot za celou směnu – ve stacionárním prostředí vždy a v prostředí nestacionárním tehdy, jestliže se naměřené hodnoty po dobu trvání celé směny pohybují v rozsahu hodnot přípustných, nebo hodnot neznamenajících pro danou třídu práce omezení pracovní doby, nebo se pohybují v intervalu {časově vážený nebo aritmetický průměr $\pm 20\%$ }.
2. V případě překročení přípustných teplotních podmínek, nebo pohybují-li se naměřené hodnoty mimo interval {časově vážený nebo aritmetický průměr $\pm 20\%$ }, tzn. zaměstnanec se pohybuje ve značně se lišících tepelných podmínkách, nelze použít průměr všech hodnot za celou směnu, ale průměrují se jednotlivé intervaly, ve kterých jsou splněny podmínky bodu 1. Např. jestliže se zaměstnanec pohybuje 3 hod za směnu v prostředí s výslednou teplotou 40°C a zbytek směny ve 20°C , nelze z těchto hodnot udělat časově vážený ani aritmetický průměr, ale je třeba hodnotit oba teplotní intervaly samostatně a dobu překročení přípustných teplotních podmínek je třeba porovnat s dlouhodobě a krátkodobě přípustnou dobou práce za těchto podmínek.

Celkovou celosměnovou tepelnou zátěž je pak třeba zhodnotit na základě stanovené produkce potu (z tabulek nebo výpočtem validovaným výpočetním programem). Stejným způsobem je třeba zkontrolovat, zda při dvanáctihodinové směně není překročena přípustná produkce potu, tj. 4 litry potu za směnu. Potřebné tepelné odpory oděvů lze stanovit podle ČSN EN ISO 9933.

Součástí měření mikroklimatických parametrů vnitřního prostředí je měření teploty a vlhkosti venkovního prostředí s popisem venkovní klimatické situace (slunečno, zataženo, vítr). Měření se provádí ve stínu ve výšce 150 cm pokud možno kontinuálně po celou dobu měření vnitřních podmínek, jinak alespoň na začátku, uprostřed a na konci měření.

Potřebujeme-li podle požadavků některého předpisu, nebo pokud to vyplývá z požadavků orgánů ochrany veřejného zdraví, provádět měření v zimním a letním období roku, měříme v zimě při dosažených venkovních teplotách -10 až 0 °C, v létě při dosažených venkovních teplotách 25 až 30 °C.

Metody měření a charakteristika měřicích přístrojů

Jednotlivé charakteristiky měřicích přístrojů z hlediska požadovaného měřicího rozsahu, přesnosti měření, doby ustálení apod. jsou podrobně uvedeny v ČSN EN ISO 7726 Tepelné prostředí – Přístroje a metody měření fyzikálních veličin. U všech přístrojů, které odpovídají požadavkům této normy je nutné dodržet postupy dané výrobcem, přístroje musí mít platnou kalibraci.

Teplota vzduchu (t_a)

Při měření teploty lze použít jakékoli teplotní čidlo s požadovanou přesností měření $\pm 0,5$ °C. Musí být brána v úvahu jeho tepelná setrvačnost, výslednou hodnotu lze odečítat až po ustálení čidla. Je zapotřebí snížit vliv okolní radiace na teplotní čidlo, změřená hodnota by pak neodpovídala skutečné teplotě vzduchu, ale ležela by někde mezi teplotou vzduchu a střední radiační teplotou.

Pro průběžná dlouhodobější měření (24 hod, týden) se používají termografy se zápisem průběhu sledovaných teplot, nebo datalogery s vyhodnocením na počítači.

Teplota vzduchu t_a je fyzikální vlastností vzduchu, je používána jako vzduchotechnický údaj a jako teplotní kritérium pro hodnocení vlivu tepelného prostředí na člověka je možné t_a použít tam, kde je teplotně homogenní prostředí bez zdrojů sálavé teploty a nejsou zde vysoké rychlosti proudění vzduchu

Výsledná teplota kulového teploměru (t_g)

Pro měření se používá kulový teploměr Vernon nebo Vernon-Jokl o průměru koule 150 nebo 100 mm, povrch měděné koule tvoří tepelně absorbující černý povrch – černěný plech nebo černý polyuretan. Doba ustálení kulového teploměru Vernon-Jokl je 20 – 30 minut podle fyzikálních vlastností koule a podmínek prostředí, pro kulový teploměr Vernon je 10 minut. Pro velkou tepelnou setrvačnost nejsou tyto přístroje vhodné pro měření v prostředí s rychlými teplotními změnami. Používají se buď v klasickém provedení, tj. se rtuťovým teploměrem, nebo s jakýmkoli teplotním čidlem.

Požadovaná přesnost měření:

pro rozsah měření 0 až 50 °C je $\pm 0,5$ °C

pro rozsah měření -20 až 0 °C je $\pm (0,5 + 0,01|t_g|)$ °C

Výsledná teplota kulového teploměru je spolu s operativní teplotou základní teplotní veličinou pro hodnocení vlivu tepelného prostředí na člověka, resp. pro stanovení tepelné nebo chladové zátěže podle přílohy č. 1, Část A, tabulky 2, 3 a 5 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů a podkladem pro výpočet teplotní nerovnoměrnosti podle tabulky 4 a náhrady tekutin podle tabulky 6. Je také základní veličinou pro stanovení dlouhodobě a krátkodobě přípustné doby práce podle Části B, tabulek č. 1a až 2c v nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Střední radiační teplota (\bar{t}_r)

Střední radiační teplota je určující veličinou z hlediska hodnocení tepelné zátěže v horkých a teplých provozech i tepelného komfortu ve vytápěných či klimatizovaných prostorech.

Způsoby stanovení [°C]:

1) Použitím kulového teploměru:

Střední radiační teplota se určí podle vztahu

$$\bar{t}_r = [(t_g + 273)^4 + 2,9 \cdot 10^8 \cdot v_a^{0,6} (t_g - t_a)]^{1/4} - 273$$

kde

t_g je výsledná teplota kulového teploměru φ 0,10 m [°C]

t_a je teplota vzduchu [°C]

v_a je rychlost proudění vzduchu [m . s⁻¹],

nebo podle vztahu

$$\bar{t}_r = [(t_g + 273)^4 + 2,5 \cdot 10^8 \cdot v_a^{0,6} (t_g - t_a)]^{1/4} - 273$$

kde t_g je výsledná teplota kulového teploměru φ 0,15 m [°C]

2) Použitím kulového stereoteploměru (popis stereoteploměru viz dále)

Pro výpočet se použije vztah podle Weber-Fechnerova zákona

$$\bar{t}_r = 3,4153 t_{st} - 57,0004 \text{ [°C]}$$

kde t_{st} je stereoteplota změřená kulovým stereoteploměrem [°C]

3) Pro přímá měření slouží radiometry. Popis přístrojů, způsoby měření a výpočet střední teploty sálání ze změřených rovinných teplot sálání ploch jsou podrobně popsány v ČSN EN ISO 7726.

Střední radiační teplota není hodnotící teplotní veličinou pro stanovení vlivu tepelného prostředí na člověka, je používána pouze jako výchozí veličina pro výpočet operativní teploty.

Operativní teplota (t_o)

Není veličinou změřenou, ale vypočítanou např. podle vztahu

$$t_o = \bar{t}_r + A (t_a - \bar{t}_r) \text{ [°C]}$$

kde t_a je teplota vzduchu [°C] – průměrná hodnota za směnu nebo zvolený časový interval,
 \bar{t}_r je střední radiační teplota [°C] – průměrná hodnota za směnu nebo zvolený časový interval,
 A je koeficient, který je funkcí rychlosti proudění vzduchu podle tab. 1.

Závislost koeficientu A na rychlosti proudění vzduchu

Tabulka č. 1

v_a (m . s ⁻¹)	0,2	0,3	0,4	0,6	0,8	1,0
A (-)	0,50	0,53	0,60	0,65	0,70	0,75

Pro rychlosti proudění vzduchu větší než 1,0 m . s⁻¹ se koeficient A vypočítá podle vztahu

$$A = 0,75 \cdot v_a^{0,16}$$

Operativní teplotu t_o lze za podmínky rychlosti proudění vzduchu $v_a \leq 0,2$ m . s⁻¹ přímo nahradit výslednou teplotou kulového teploměru t_g .

Je-li rozdíl mezi výslednou teplotou kulového teploměru t_g a suchou teplotou t_a menší než 1 °C, lze jako výslednou teplotu používat hodnotu t_a [°C] naměřenou suchým teploměrem. Operativní teplota se jako hodnotící tepelné kritérium používá pro hodnocení vlivu tepelného prostředí na člověka, resp. pro stanovení tepelné nebo chladové zátěže podle Příloha č. 1, Část A, tabulky 2 a 3 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a je podkladem pro výpočet náhrady tekutin podle tabulky 6.

Stereoteplota (t_{st})

Je to směrová radiační teplota charakterizující tepelný stav prostředí v určitém prostorovém úhlu, vyjadřuje nerovnoměrnost tepelné zátěže v prostředí. Při měření platí stejné zákonitosti jako při měření střední radiační teploty. Podle nařízení vlády č. 361/2007 Sb., v platném znění, jde o veličinu měřenou kulovým stereoteploměrem. Protože se jedná o zcela nový přístroj, který zatím není ve vlastnictví laboratořích příslušná měření provádějících, jsou dále uvedeny i další možnosti měření, při jejich použití je nutná validace postupů.

Použití kulového stereoteploměru

Kulový stereoteploměr je obdoba kulového teploměru, který díky svému segmentovému složení (6 segmentů) dokáže měřit celkové sálání, rovinné složky sálání i asymetrii sálavé teploty. Doba ustálení v závislosti na tepelných podmínkách prostředí je od několika sekund do tří minut. Na rozdíl od dalších metod (dvoukulový radiometr) stereoteplota zahrnuje i vliv konvekce. Záznam teplot je realizován dataloggerem s následným vyhodnocením na PC nebo se zobrazením okamžitého průběhu na PC.

Použití dvoukulového radiometru

Jde o směrový radiometr, kdy principem je stanovení radiační teploty protilehlých ploch – rovinné radiační teploty, příp. lze upřesnit poměry průmětů osálaných ploch pro osobu v šesti směrech, podrobný popis je v ČSN EN ISO 7726. Pro orientaci, zda se opravdu jedná o tepelnou nerovnoměrnost prostoru, resp. asymetrii osálení osoby v prostoru a zda je nutné provést přesnější měření nerovnoměrnosti tepelné zátěže, je možné použít kulový teploměr s reflexním stíněním (použit s teploměrem dodávaný nerezový kryt).

Stereoteplota spolu s výslednou teplotou kulového teploměru slouží podle nařízení vlády přílohy č. 1, Část A, tabulky č. 4 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů pro stanovení nerovnoměrnosti tepelné zátěže pro pracoviště s třídou práce I a IIa, jde o vymezení podmínek komfortu, ne o stanovení rizik a doporučujeme ji měřit pouze tam, kde je měření požadováno na základě podnětů a tam, kde se viditelně jedná o jednostrannou tepelnou zátěž. Tabulka je určena pouze pro horizontální rozdíly teplot, nelze podle ní hodnotit vertikální nerovnoměrnost (teplý/chladný strop nebo podlaha), v tomto případě se dá postupovat pouze podle tabulky 5 stanovující přípustný vertikální rozdíl výsledných teplot mezi hlavou a kotníky stojící nebo sedící osoby. Pokud se nepodaří měřit s přesností, požadovanou v tabulce 4 (požadovaná přesnost měření radiačních teplot je podle ČSN EN ISO 7726 $\pm 0,2$ °C pro komfort a ± 1 °C pro prostor s tepelnou zátěží), použijeme k hodnocení alespoň zaokrouhlené hodnoty podle následující tabulky.

Hodnocení nerovnoměrné tepelné zátěže

Tabulka č. 2

t_g na úrovni hlavy [°C]	Kategorie A, B		Kategorie C	
	Povrch			
	chladný	teplý	chladný	teplý
	$(t_{st} - t_g)$ min [°C]	$(t_{st} - t_g)$ max [°C]	$(t_{st} - t_g)$ min [°C]	$(t_{st} - t_g)$ max [°C]
19	0,5	7,0	-0,5	8,5
20	$\pm 0,5$	6,5	-1,0	8,0
21	-0,5	6,0	-1,5	7,5
22	-1,0	5,5	-2,0	7,0
23	-1,5	5,0	-3,0	6,0
24	-2,5	4,0	-4,0	5,5
25	-3,5	3,0	-5,0	4,0
26	-5,0	2,0	-6,0	3,0
27	-6,0	0,5	-7,5	1,5

Povrchová teplota t_s

Jde o teplotu naměřenou na povrchu těles a stavebních konstrukcí teploměrem se speciálně upraveným čidlem buď pro kontaktní, nebo bezkontaktní měření. Konstrukce kontaktních teploměrů musí být taková, aby bylo co nejméně ovlivněno teplotní pole, v místě měření. Při měření větších ploch je výslednou hodnotou měření plošně vážený průměr dle vztahu

$$t_s = (t_1 A_1 + t_2 A_2 + \dots + t_n A_n) / A \text{ [°C]}$$

kde

$A_1, A_2 \dots A_n$ [m²] jsou části povrchu A , ve kterých jsou měřeny povrchové teploty $t_1, t_2 \dots t_n$ [°C] a kde A [m²] je celý povrch měřené plochy.

Z bezdotykových teploměrů se při měření stavebních konstrukcí nejvíce používají infračervené radiální přístroje, které dávají okamžitý obraz teplotních poměrů na sledovaném povrchu, odečtené hodnoty jsou již hledanými teplotami, průměrnými pro příslušný měřený povrch.

Povrchová teplota je používána

- při hodnocení přípustných povrchových teplot pevných materiálů, s nimiž přichází kůže pracovníka do přímého styku podle nařízení vlády č. 361/2007 Sb.,
- pro výpočet teploty sálání (výpočet uveden v ČSN EN ISO 7726),
- pro určení teploty podlahy, pro určení teploty povrchů stavebních konstrukcí při stanovení rosného bodu.

Korigovaná teplota (t_{korig})

Jde o korekci teplot účinkem proudícího vzduchu, používanou na venkovních pracovištích (účinek větru) a pro práci v chladu s vysokým prouděním vzduchu.

Převod teploty vzduchu na korigovanou teplotu je uveden v příloze č. 1, části D, k nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vlhkost vzduchu (rh)

V našich podmínkách je zvykem používat jako vlhkostní kritérium relativní vlhkost vzduchu. Je vyjádřena jako poměr tlaku vodní páry ve vzduchu ku tlaku vodní páry v nasyceném vzduchu, je udávána v %, nebo jako bezrozměrná veličina ve tvaru 0, xx.

Používanými přístroji jsou

- psychrometry, kde se hodnota relativní vlhkosti získá z psychrometrické tabulky nebo diagramu na základě změněné suché teploty t_a a mokré teploty t_w nuceně větraného mokrého teploměru,
- kapacitní vlhkoměry – na hodnotu vlhkosti se převádí kolísání elektrické kapacity čidla;
- hygrometry, tj. vlhkoměry založené na prodloužení nebo deformaci organického materiálu, např. blánové a vlasové. Tyto vlhkoměry se musí často kalibrovat a před měřením vždy provést „regeneraci“ organického materiálu (čidlo zabalit do vlhkého materiálu).

Požadovaná přesnost pro rozsah měření 30 – 70 % rh je ± 5 %.

Přístroje a metody měření i všech ostatních vlhkostních veličin (absolutní vlhkost vyjádřená parciálním tlakem vodní páry, měrná vlhkost) jsou podrobně popsány v ČSN EN ISO 7726.

Rychlost proudění vzduchu (v_a)

Rychlost proudění vzduchu v prostoru je nutno měřit metodami, které umožňují stanovit s dostatečnou přesností nízké rychlosti proudění od min 0,02 až do 0,5 m . s⁻¹. Protože pohyb vzduchu v prostoru je značně turbulentní a časově velmi proměnný, nelze k vyhodnocení použít okamžité změřené hodnoty, ale pouze střední hodnoty za delší časový interval – minimálně 1 min., optimálně 3 min. Je třeba uvážit citlivost čidla na směr proudění vzduchu. Doporučovaná jsou všesměrová čidla s krátkou dobou ustálení. Při použití směrového čidla je zapotřebí měřit ve směru, kde byly zjištěny největší okamžité hodnoty. Je vhodné toto měření minimálně 3x opakovat, aby se vyloučila chyba měření způsobená nesprávným směrem měření. Pro určení distribuce vzduchu v prostoru (kontrola dostatečnosti větrání) doporučujeme použít zviditelnění proudění (kouřové trubice, patrony, vyvíječe kouře apod.)

K měření rychlosti proudění vzduchu se nejčastěji používají

- všesměrová čidla, např. anemometr se zahřívající kuličkou, termistorový anemometr, laserový Dopplerův anemometr, ultrazvukový anemometr,
- směrová čidla, např. lopatkové anemometry, anemometr se žhaveným vláknem.

Vhodná přesnost měření podle ČSN EN ISO 7726 je $\pm 0,02$ m . s⁻¹.

Měření teplot a stanovení tepelné zátěže pro náhradu ztráty tekutin – poskytování ochranného nápoje

Na pracovištích, kde se předpokládá povinnost zaměstnavatele zajistit poskytování ochranného nápoje zaměstnancům, musí být k dispozici podrobné celosměnové měření letních mikroklimatických podmínek na pracovišti (hodnoty odečítané nejvýše v hodinových intervalech), včetně zaznamenaných venkovních teplot, provedené akreditovaným nebo autorizovaným subjektem. Pro rozhodnutí, zda jsou na pracovišti mikroklimatické podmínky, při kterých musí být zabezpečena náhrada tekutin nahrazovaná pro zaměstnance, pak není již třeba provádět podrobné celosměnové měření výsledných teplot na pracovišti, ale stačí ověřit zaměstnavatelem, zda venkovní teplota vzduchu – nejsou-li k dispozici meteorologická data tak změřená kalibrovaných teploměrem, odpovídá zjištěné venkovní teplotě při prvním podrobném měření a použít dříve naměřené hodnoty na pracovišti. Podmínkou ale je, že nedošlo na pracovišti k žádným změnám – technologickým, přemístění pracovních míst apod. Pokud není podrobné měření k dispozici a měření pro účely poskytnutí ochranného nápoje je třeba provést, pak nemusí být celosměnové měření, stačí zpravidla měřit mezi 10 až 12 hodinou dopoledne u denní směny a mezi 14 až 16 hodinou odpoledne u odpolední směny.

Výpočtové programy

Tam, kde není možné použít pro hodnocení tepelné zátěže tabulky 1a až 2c v nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů z důvodu jiných vstupních podmínek, především při stanovení dlouhodobě a krátkodobě přípustné doby práce, je možné použít validovaný výpočetní program.

Jedním z programů je Program na výpočet tepelné zátěže, který je volně stažitelný na stránkách www.szu.cz. Tento program má však několik omezení

1. z výstupu je nyní ve smyslu nařízení vlády použitelná pouze část stanovující cykly práce a přestávek, resp. dlouhodobě a krátkodobě přípustné doby práce za změřených mikroklimatických podmínek, náhrada tekutin neodpovídá novým limitům stanoveným v nařízení vlády č. 93/2012 Sb;
2. produkce potu je pouze orientační údaj a slouží ke kontrole, zda není překročena maximálně přípustná produkce potu za směnu cca 4 litry;
3. program není použitelný pro velmi nízké relativní vlhkosti vzduchu $rh \leq 20\%$;
4. při změně energetického výdeje se nepatrně mění i vypočítaná operativní teplota, protože program je přepisem programu v původní ČSN EN 12515, kde se nevychází z rychlosti proudění vzduchu v_a , ale z tzv. relativní rychlosti proudění vzduchu v_{ar} , která je funkcí energetického výdeje M ($W \cdot m^{-2}$)

$$v_{ar} = v_a + 0,0052 (M - 58)$$

V uvedeném výpočtovém programu se používá rychlost proudění vzduchu v_a , což ale program odlišit neumí, proto je ve výstupu operativní teplota t_o funkcí energetického výdeje M ($W \cdot m^{-2}$) a se změnou energetického výdeje se mění i operativní teplota (změny kolem $0,5 \text{ }^\circ\text{C}$).

Kalibrace přístrojů

Všechny používané přístroje musí mít platnou kalibraci. Protože nejsou stanovenými měřidly podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb. v platném znění, kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování, je v pravomoci každé laboratoře stanovit kalibrační lhůty měřidel na základě vlastních zkušeností s přihlédnutím k doporučením výrobců.

Protokol o měření

Formální stránka protokolu musí odpovídat ČSN EN ISO/IEC 17025/2005, obecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří a dalším autorizačním nebo akreditačním požadavkům podle zavedeného systému jakosti laboratoře.

Protokol musí obsahovat

- a) název (Protokol o zkoušce č. ...).
- b) jednoznačnou identifikaci protokolu na každé jeho stránce (číslo strany, celkový počet stran).
- c) identifikační údaje, podle kterých lze protokol a jeho podklady v organizaci snadno nalézt, tj. č. protokolu, č. objednávky, č. jednací apod. podle zvyklostí laboratoře.

- d) datum přijetí zakázky, datum a čas provedení zkoušky, datum vypracování, příp. odeslání protokolu.
- e) název a adresu zákazníka, účel měření.
- f) údaje o laboratoři a pracovních provádějících měření, tj. název a adresa laboratoře i místa měření, kdo měřil, kdo schvaloval (jméno, funkci, podpis) apod.
- g) popis, podmínky a jasnou identifikaci míst měření, příp. fotodokumentaci, plánek měření, měřené a hodnocené veličiny, použité metody měření, dobu měření, venkovní klimatické podmínky a popis okolností, které mohou ovlivňovat vnitřní podmínky (např. použité technologie, způsob větrání a vytápění včetně konkrétních údajů o skutečném větrání a vytápění během doby měření, apod.), popis činnosti a oděvu sledované osoby, podle čeho se získané výsledky hodnotí a další.
- h) údaje o použitých měřicích zařízeních.
- i) výsledky měření. Pokud je to vhodné pro platnost, hodnocení nebo interpretaci výsledků měření, nebo požaduje-li to zákazník, je třeba uvádět nejistoty výsledků měření. Příklad postupu jejich stanovení je uveden v Autorizačním návodu AN 10/03 „Odhad nejistoty výsledků fyzikálních měření“ vydaném SZÚ 2003 za účelem autorizace podle zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jestliže se odhad nejistot nepožaduje, vždy by se měla uvádět alespoň citlivost použitých přístrojů pro daný rozsah měření.
- j) hodnocení výsledků, příp. odbornou interpretaci v souladu s podmínkami autorizačních nebo akreditačních požadavků.
- k) doložku o reprodukovatelnosti protokolu.

ZMĚNY V NÁRODNÍCH REFERENČNÍCH LABORATOŘÍCH

„V souvislosti s realizací vnitřních organizačních změn v rámci Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě, dochází s účinností od 1. 12. 2013 ke zrušení Národní referenční laboratoře pro analýzu perzistentních organických sloučenin a Národní referenční laboratoře pro měření a hodnocení důlní prašnosti.“

CENOVÝ PŘEDPIS MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ 1/2014/DZP ZE DNE 2. PROSINCE 2013,

O REGULACI CEN POSKYTOVANÝCH ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB, STANOVENÍ MAXIMÁLNÍCH CEN ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH ZUBNÍMI LÉKAŘI HRAZENÝCH Z VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ A SPECIFICKÝCH ZDRAVOTNÍCH VÝKONŮ

Ministerstvo zdravotnictví podle § 2a odst. 1 zákona č. 265/1991 Sb., *o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen*, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 1 odst. 6 a § 10 zákona č. 526/1990 Sb., *o cenách*, ve znění pozdějších předpisů, vydává cenový předpis:

Vysvětlení pojmů:

Pro účely tohoto cenového předpisu se

- **hrazenými zdravotními službami** rozumí:
zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- **hrazenými přeshraničními službami** rozumí:
zdravotní služby čerpané v jiném členském státě EU, pokud jde o zdravotní služby, které by byly při poskytnutí na území České republiky hrazeny z veřejného zdravotního pojištění,
- **pojištěncem** rozumí:
 - pojištěnec ve smyslu zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
 - osoba zdravotně pojištěná ve veřejném systému zdravotního pojištění v České republice, v členském státě EU, ve státě Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederaci podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, nebo osoba, která se považuje za pojištěnce ze státu, se kterým má Česká republika uzavřenou a vyhlášenou mezinárodní smlouvu v oblasti sociálního zabezpečení zahrnující oblast zdravotního pojištění,
 - osoba zaměstnaná na území ČR a její rodinní příslušníci pobývající s ní legálně na území ČR, a to za předpokladu, že zaměstnaná osoba je občanem státu, s nímž byla uzavřena asociační dohoda upravující nároky na zdravotní péči,
- **pojištěncem jiného členského státu EU** rozumí:
osoba, která je zdravotně pojištěna ve veřejném systému zdravotního pojištění pouze v jiném členském státě EU,
- **vládním stipendistou** rozumí:
cizí státní příslušník, který byl přijat ke studiu na vysoké škole v České republice na náklady českého státu a pobírá stipendium,
- **smluvním poskytovatelem zdravotních služeb** rozumí:
poskytovatel zdravotních služeb, který má se zdravotní pojišťovnou, u které je pojištěnec pojištěn, nebo kterou si zvolil jako výpomocnou, uzavřenou smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb; v případě pojištěnce jiného členského státu EU se za smluvního poskytovatele zdravotních služeb považuje poskytovatel zdravotních služeb, který má uzavřenou smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb s alespoň jednou zdravotní pojišťovnou.

Část I. Zdravotní služby

Oddíl A. Maximální ceny zdravotních služeb

Maximální cenou se tímto Cenovým předpisem regulují:

- 1) *hrazené zdravotní služby* hrazené podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které jsou poskytovány pojištěnci a pojištěnci jiného členského státu EU smluvním poskytovatelem zdravotních služeb,
- 2) *hrazené zdravotní služby* hrazené podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které jsou poskytovány pojištěnci a pojištěnci jiného členského státu EU při *neodkladné zdravotní péči* nesmluvním poskytovatelem zdravotních služeb,
- 3) *zdravotní služby poskytované na žádost orgánů státní správy hrazené z prostředků státního rozpočtu – maximální ceny a určené podmínky jsou v bodu 7) tohoto oddílu,*
- 4) *zdravotní služby poskytované na žádost orgánů justice, státního zastupitelství nebo policie hrazené z prostředků jejich vlastního rozpočtu – maximální ceny a určené podmínky jsou uvedeny v bodu 7) tohoto oddílu,* smluvním i nesmluvním poskytovatelem zdravotních služeb,
- 5) *zdravotní služby* poskytnuté tzv. vládním stipendistům,
- 6) *neodkladná zdravotní péče* poskytnutá osobám, které nespádají do žádné z předchozích kategorií, smluvním i nesmluvním poskytovatelem zdravotních služeb.

Pro účely regulace cen podle tohoto oddílu bodu 1) až 6) platí:

- a) maximální cena jednoho bodu je 1,12 Kč.
- b) maximální cena zdravotního výkonu je:
 - ba) v případě ambulantní zdravotní péče součinem celkového počtu bodů za výkon a maximální ceny jednoho bodu s tím, že celkový počet bodů se vypočte jako součet bodů za výkon a času vynásobeného minutovou režijní sazbou,
 - bb) v případě lůžkové péče mimo ambulantní složku [viz ba]) součinem součtu počtu bodů za ošetrovací den a režie přiřazené k ošetrovacímu dni, která se stanovuje jednotně pro celého poskytovatele zdravotních služeb, a maximální ceny jednoho bodu,
 - bc) v případě dopravy součinem počtu bodů za výkon dopravy a maximální ceny jednoho bodu,
 - bd) v případě zdravotních výkonů regulovaných podle bodu 3) a 4) a nevyjmenovaných v bodu 7) součinem celkového počtu bodů za výkon a maximální ceny jednoho bodu s tím, že celkový součet bodů se vypočte jako součet bodů za výkon a času vynásobeného minutovou režijní sazbou.

Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, včetně nezbytné zdravotnické dopravní služby spojené se zdravotní péčí hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, a způsob výpočtu režie je uveden ve vyhlášce č. 134/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- 7) specifické zdravotní výkony (maximální ceny a určené podmínky)

I. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ÚŘAD PRÁCE ČR, ORGÁNY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A OKRESNÍ SPRÁVY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ ^(1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 20), 21)	Maximální cena (cena bez DPH)
A. Oblast důchodového a nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi a péče o rodinu a dítě, sociálních služeb a poskytování dávek osobám se zdravotním postižením	
1. Vyšetření zdravotního stavu osoby, včetně vyplnění příslušného tiskopisu pro účely provedení zjišťovací lékařské prohlídky ve věcech sociálního zabezpečení kromě bodu 3, a to <ul style="list-style-type: none"> – invalidity – dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dítěte – stupně závislosti – pracovní schopnosti dočasně práce neschopného pojištěnce po uplynutí podpůrní doby (opakované komplexní vyšetření lékařem)	489 Kč

<p>2. Vyšetření zdravotního stavu osoby, včetně vyplnění příslušného tiskopisu pro účely provedení kontrolní lékařské prohlídky/kontrolního posouzení ve věcech sociálního zabezpečení kromě bodu 3, a to</p> <ul style="list-style-type: none"> – invalidity – dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dítěte – stupně závislosti – opakovaného posouzení pracovní schopnosti dočasně práce neschopného pojištěnce po uplynutí podpůrní doby <p><i>(cílené vyšetření lékařem + 1 administrativní úkon)</i></p>	267 Kč
<p>3. Vyšetření zdravotního stavu osoby, včetně vyplnění příslušného tiskopisu pro účely posouzení</p> <ul style="list-style-type: none"> – zda jde o osobu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s těžkým sluchovým postižením nebo s těžkým zrakovým postižením anebo s těžkou nebo hlubokou mentální retardací a zdravotní stav nevylučuje poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku pro účely příspěvku na zvláštní pomůcku – schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením <p><i>(cílené vyšetření praktickým lékařem)</i></p>	189 Kč
<p>4. Vyjádření lékaře na příslušném tiskopise pro účely umístění osoby do zařízení sociálních služeb <i>(podrobný výpis z dokumentace)</i></p>	234 Kč
<p>5. Vyjádření lékaře o zdravotním stavu</p> <ul style="list-style-type: none"> – nezletilého dítěte pro účely umístění do zařízení pro výkon ústavní výchovy a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc – nezletilého dítěte pro účely svěřením do náhradní rodinné péče – dítěte, u něhož je podezření, že došlo k ohrožení nebo poškození jeho zdravotního stavu v souvislosti s trestným činem nebo přestupkem <p><i>(cílené vyšetření lékařem)</i></p>	<p>a) dospělí a děti nad 6 let 189 Kč</p> <p>b) děti do 6 let 309 Kč</p>
<p>6. Vyjádření lékaře o zdravotním stavu</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby pro účely posouzení vhodnosti stát se pěstounem nebo osvojitelem – dítěte, které nemá na území ČR povolen trvalý pobyt, nebo není hlášeno k pobytu na území ČR po dobu nejméně 90 dnů, ani není oprávněno podle zvláštního právního předpisu trvale pobývat na území ČR <p><i>(cílené vyšetření lékařem + administrativní úkon)</i></p>	<p>a) dospělí a děti nad 6 let 267 Kč</p> <p>b) děti do 6 let 387 Kč</p>
<p>7. Vyjádření lékaře ke konkrétní otázce zdravotního stavu dítěte, rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte pro účely sociálně právní ochrany dětí <i>(administrativní úkon)</i></p>	78 Kč
<p>8. Nezbytná administrativní činnost lékaře související se zapůjčením zdravotnické dokumentace pro účely resortu práce a sociálních věcí <i>(administrativní úkon + prokazatelně vynaložené náklady na doporučené poštovné)</i></p>	78 Kč + doporučené poštovné
B. Oblast zaměstnanosti	
<p>1. a) Vyšetření zdravotního stavu uchazeče o zaměstnání nebo osoby se zdravotním postižením registrujícím praktickým lékařem na žádost úřadu práce za účelem zprostředkování vhodného zaměstnání nebo pracovního uplatnění odpovídajícího jeho zdravotnímu stavu, příp. hodnocení schopnosti být zařazen do rekvalifikace</p> <p>b) Vyšetření pro zařazení na veřejnou službu</p> <p><i>(cílené vyšetření praktickým lékařem)</i></p>	189 Kč
<p>2. Vyjádření registrujícího všeobecného praktického lékaře o zdravotním stavu osoby před nástupem do určeného rekvalifikačního kurzu pro potřeby úřadu práce <i>(kontrolní vyšetření praktickým lékařem)</i></p>	125 Kč
<p>3. Vyjádření registrujícího všeobecného praktického lékaře k vhodnosti zprostředkovávaného zaměstnání na žádost úřadu práce <i>(kontrolní vyšetření praktickým lékařem)</i></p>	125 Kč
<p>4. Vyjádření lékaře poskytujícího pracovně lékařské služby k vhodnosti rozvázání pracovního poměru osoby se zdravotním postižením <i>(kontrolní vyšetření lékařem)</i></p>	125 Kč

5. Cíleně zaměřená ergodiagnostika provedená rehabilitačním lékařem s odborným zaměřením pro účely zaměstnanosti na základě speciálních vyšetřovacích metod (zvláště účtovaných) <i>(cílené vyšetření odborníkem v oboru fyzioterapie, balneologie a léčebná rehabilitace)</i>	369 Kč
6. Stanovení rehabilitačního plánu rehabilitačním lékařem s odborným zaměřením na základě rehabilitační konference pro upřesnění dalšího postupu pracovní rehabilitace uchazeče o zaměstnání nebo osoby se zdravotním postižením za účelem zprostředkování vhodného zaměstnání nebo pracovního uplatnění odpovídajícího jeho zdravotnímu stavu <i>(stanovení dlouhodobého rehabilitačního plánu)</i>	819 Kč
7. Cílené vyšetření psychologem pro účely zaměstnanosti à 60 minut <i>(cílené psychologické vyšetření)</i>	609 Kč
8. Polyelektromyografické vyšetření pro účely zaměstnanosti se zaměřením a) jen na horní končetiny b) na celkové pohybové stereotypy <i>(polyelektromyografické vyšetření)</i>	a) 415 Kč b) 831 Kč
9. Dynamometrie s použitím přístrojů pro účely zaměstnanosti provedená nelékařským zdravotnickým pracovníkem <i>(vyšetření s použitím přístroje)</i>	147 Kč
10. Kineziologický rozbor pro účely zaměstnanosti provedený fyzioterapeutem <i>(kineziologický rozbor)</i>	428 Kč
11. Ergodiagnostické individuální testování v modelové pracovní situaci pro účely zaměstnanosti provedené ergoterapeutem (každá modelová situace zvláště) <i>(individuální ergoterapie základní)</i>	248 Kč
12. Nezbytná administrativní činnost lékaře související se zapůjčením zdravotnické dokumentace pro účely resortu práce a sociálních věcí <i>(administrativní úkon + prokazatelně vynaložené náklady na doporučené poštovné)</i>	78 Kč + doporučené poštovné
13. Cílené vyšetření neurologem pro účely zaměstnanosti <i>(cílené neurologické vyšetření)</i>	369 Kč
14. Standardní vyšetření EEG pro účely zaměstnanosti (jen technické provedení) <i>(vyšetření elektroencefalogramem)</i>	658 Kč
15. Vyšetření zdravotního stavu občana, včetně vyplnění příslušného tiskopisu pro účely zdravotní způsobilosti k řízení motorového vozidla <i>(opakované komplexní vyšetření lékařem)</i>	489 Kč
16. Standardní vyšetření EEG pro účely zaměstnanosti (vyhodnocení) <i>(vyhodnocení elektroencefalogramu)</i>	360 Kč
II. MINISTERSTVO OBRANY ^{9), 10), 11)}	
1. Vyplnění zdravotnické části dotazníku registrujícím všeobecným praktickým lékařem <i>(podrobný výpis z dokumentace)</i>	234 Kč
2. Lékařská prohlídka registrujícím zubním lékařem <i>(cílené akutní vyšetření)</i>	87 Kč
3. Vyhodnocení dotazníku lékařem odvodní komise <i>(administrativní úkon)</i>	78 Kč
4. Lékařská prohlídka uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání nebo zařazení do aktivní zálohy <i>(opakované komplexní vyšetření lékařem)</i>	489 Kč
5. Lékařská prohlídka občana nebo vojáka v záloze lékaři přezkumné komise <i>(opakované komplexní vyšetření lékařem)</i>	489 Kč
6. Lékařská prohlídka občana nebo vojáka v záloze při posuzování stupně zdravotní způsobilosti mimo přezkumné řízení <i>(kontrolní vyšetření lékařem)</i>	125 Kč

III. MINISTERSTVO VNITRA ^{12), 13), 14), 15), 16), 17)}	
1. Lékařská zpráva o prvotním výsledku prohlídky zraněné osoby <i>(administrativní výkon)</i>	78 Kč
2. Lékařská zpráva o zdravotním stavu osoby zpracovaná na podkladě zdravotnické dokumentace <i>(podrobný výpis z dokumentace)</i>	234 Kč
3. Lékařská zpráva o výsledku prohlídky osoby podezřelé ze spáchání násilného trestného činu <i>(cílené vyšetření lékařem + administrativní úkon)</i>	262 Kč
4. Klinické vyšetření osoby podezřelé z požití alkoholu <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
5. Klinické vyšetření osoby podezřelé z požití alkoholu spojené s odběrem žilní krve <i>(cílené vyšetření lékařem + odběr krve ze žíly u dospělého)</i>	229 Kč
6. Klinické vyšetření osoby při podezření z požití či podání návykových, psychotropních a jiných látek než alkoholu <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	369 Kč
7. Odběr žilní krve osoby při podezření z požití nebo podání návykové, psychotropní či jiné látky <i>(odběr krve ze žíly u dospělého)</i>	40 Kč
8. Laboratorní vyšetření hladiny alkoholu v krvi a) Widmarkova zkouška b) specifické stanovení plynovou chromatografií <i>(stanovení těkavých redukcujících látek; specifické stanovení ethanolu plynovou chromatografií)</i>	a) 74 Kč b) 491 Kč
9. Prohlídka osoby před jejím umístěním v policejní cele s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
10. Prohlídka těhotné ženy před jejím umístěním v policejní cele s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření gynekologem)</i>	262 Kč
11. Vystavení lékařské zprávy o možnosti dalšího pobytu osoby v policejní cele <i>(administrativní úkon)</i>	78 Kč
12. Vystavení lékařské zprávy o možnosti dalšího pobytu těhotné ženy v policejní cele v souvislosti s jejím onemocněním <i>(administrativní úkon)</i>	78 Kč
13. Vyšetření osoby cizince před vrácením nebo policejním průvozem s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
14. Vyšetření dítěte cizince před vrácením nebo policejním průvozem s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	309 Kč
15. Vyšetření osoby cizince vráceného orgány cizího státu orgánům České republiky s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
16. Vyšetření dítěte cizince vráceného orgány cizího státu orgánům České republiky s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	309 Kč
IV. MINISTERSTVO FINANČÍ, GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL ^{13), 17)}	
1. Vyšetření tělní dutiny za účelem zjištění přítomnosti cizího předmětu <i>(cílené vyšetření všeobecným chirurgem + administrativní úkon)</i>	340 Kč
2. Vyšetření osoby z důvodu kontroly pod sádrovou fixací za účelem zjištění přítomnosti cizího předmětu <i>(RTG kostí a kloubů končetin + administrativní úkon)</i>	323 Kč
3. Vyšetření osoby za účelem zjištění přítomnosti cizího předmětu pod protézou končetiny <i>(cílené vyšetření všeobecným chirurgem + administrativní úkon)</i>	340 Kč
4. Vyšetření osoby z důvodu kontroly protézy očního bulbu za účelem zjištění přítomnosti cizího předmětu <i>(cílené vyšetření oftalmologem + administrativní úkon)</i>	340 Kč

5. Rtg vyšetření žaludku se zaměřením na požití cizích předmětů (Rtg žaludku a duodena + administrativní úkon)	763 Kč
6. Rtg vyšetření tlustého střeva při podezření na přítomnost cizích předmětů (Rtg vyšetření tlustého střeva + administrativní úkon)	1103 Kč
7. Klinické vyšetření osoby před rtg vyšetřením žaludku a rtg vyšetřením tlustého střeva nebo CT vyšetření při podezření na přítomnost cizích předmětů (cílené vyšetření všeobecným chirurgem + administrativní úkon)	340 Kč
8. Laboratorní vyšetření biologického materiálu u polykačů drog na přítomnost drog (cílený imunochemický záchyt drog a léčiv + administrativní úkon)	555 Kč
9. Laboratorní vyšetření hladiny alkoholu v krvi a) Widmarkova zkouška b) specifické stanovení plynovou chromatografií (stanovení těkavých redukujících látek; specifické stanovení ethanolu plynovou chromatografií)	a) 74 Kč b) 491 Kč
10. Klinické vyšetření osoby podezřelé z požití alkoholu spojené s odběrem žilní krve (cílené vyšetření lékařem + odběr krve ze žíly u dospělého)	229 Kč
11. Klinické vyšetření osoby při podezření z požití návykových, psychotropních a jiných látek s výjimkou alkoholu (cílené vyšetření lékařem)	369 Kč
12. Odběr biologického materiálu u dospělé osoby při podezření z požití návykové, psychotropní či jiné látky (odběr krve ze žíly u dospělého)	40 Kč
13. Nezbytná administrativní činnost lékaře (administrativní úkon)	78 Kč
14. Vystavení lékařského posudku o způsobilosti k zajištění osoby v souvislosti s jejím onemocněním (administrativní úkon)	78 Kč
15. Vyšetření osoby před jejím zajištěním k vystavení lékařského posudku (cílené vyšetření lékařem)	189 Kč
16. Vyšetření osoby před jejím umístěním v policejní cele s vystavením lékařského posudku (cílené vyšetření lékařem)	189 Kč
17. Vyšetření těhotné ženy před jejím umístěním v policejní cele s vystavením lékařského posudku (cílené vyšetření gynekologem)	262 Kč
18. Vystavení lékařského posudku o možnosti dalšího pobytu osoby v policejní cele v souvislosti s jejím onemocněním (administrativní úkon)	78 Kč
19. Vystavení lékařského posudku o možnosti dalšího pobytu těhotné ženy v policejní cele v souvislosti s jejím onemocněním (administrativní výkon)	78 Kč
20. CT vyšetření při podezření na přítomnost cizích předmětů a) bez použití kontrastní látky b) s podáním kontrastní látky (CT vyšetření bez použití kontrastní látky; CT vyšetření těla s podáním kontrastní látky, per os, event. per rectum + administrativní úkon)	a) 1249 Kč b) 1384 Kč + cena kontrastní látky
V. MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ^{13), 18), 19)}	
1. Vyjádření (potvrzení) lékaře o zdravotním stavu osoby dožádané státním zastupitelstvím nebo soudem (administrativní úkon)	78 Kč
2. Podrobná lékařská zpráva o zdravotním stavu osoby dožádaná státním zastupitelstvím nebo soudem zpracovaná na základě zdravotnické dokumentace (podrobný výpis z dokumentace)	234 Kč

3. Lékařská zpráva o zdravotním stavu osoby dožádaná státním zastupitelstvím nebo soudem zpracovaná na základě zdravotnické dokumentace obsahující celkové hodnocení zdravotního stavu <i>(podrobný výpis z dokumentace + posouzení zdravotního stavu z hlediska rizika profesionálního poškození)</i>	474 Kč
4. Lékařská zpráva o lékařském vyšetření osoby dožádaná státním zastupitelstvím nebo soudem <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
5. Lékařská zpráva o zdravotním stavu osoby zjištěném lékařskou prohlídkou obsahující celkové hodnocení zdravotního stavu dožádaná státním zastupitelstvím nebo soudem <i>(opakované komplexní vyšetření lékařem + posouzení zdravotního stavu z hlediska rizika profesionálního poškození)</i>	729 Kč
6. Preventivní prohlídka mladistvých, slaboduchých a astheniků ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
7. Preventivní prohlídka osob ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody před eskortou a po eskortě <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
8. Preventivní prohlídka po použití donucovacích prostředků <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
9. Klinické vyšetření osoby ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody podezřelé z požití alkoholu <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
10. Klinické vyšetření osoby ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody podezřelé z požití alkoholu spojené s odběrem krve <i>(cílené vyšetření lékařem + odběr krve ze žíly u dospělého)</i>	229 Kč
11. Klinické vyšetření osoby ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody při podezření z požití návykových, psychotropních a jiných látek s výjimkou alkoholu <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	369 Kč
12. Odběr biologického materiálu u dospělé osoby při podezření z požití návykové, psychotropní či jiné látky <i>(odběr krve ze žíly u dospělého)</i>	40 Kč
13. Laboratorní vyšetření hladiny alkoholu v krvi – Widmarkova zkouška <i>(stanovení těkavých redukujících látek)</i>	74 Kč
14. Vyšetření osoby – cizince před vyhoštěním s vystavením lékařské zprávy <i>(cílené vyšetření lékařem)</i>	189 Kč
VI. EVROPSKÁ UNIE – aplikace nařízení 883/04, 987/09, 1231/10	
1. Vyjádření lékaře na tiskopise E 213 <i>(komplexní vyšetření lékařem + 4x administrativní úkon)</i>	1040 Kč
2. Vyjádření lékaře – na tiskopise E 116 – k formuláři E 107, E 112 (S2), E 115, E 123 (DA1) a E 202, pokud není požadováno vyšetření pacienta <i>(podrobný výpis z dokumentace)</i>	234 Kč
3. Vyjádření lékaře (potvrzení) o zdravotním stavu (součást formuláře, popřípadě příloha k formuláři) – k formuláři E 404, E 407, E 406F a k formuláři SED F024, F025, F026, F027 – pokud je požadováno vyšetření pacienta – formuláři E 107 – bod 8 – Lékařská zpráva přiložena – formuláři E 112, (S2) – bod 4 – Zpráva našeho ošetřujícího lékaře – formuláři E 115 – bod 5 – Doklad ošetřujícího lékaře – formuláři E 123 (DA1) – bod 4 – Zpráva našeho ošetřujícího lékaře – formuláři E 202 – bod 10.1 a 10.2 – Viz přiložená lékařská zpráva <i>(cílené vyšetření lékařem + 2x administrativní úkon)</i>	a) dospělí a děti nad 6 let 345 Kč b) děti do 6 let 465 Kč

4. Podrobná lékařská zpráva o zdravotním stavu osoby zpracovaná na základě zdravotnické dokumentace – vyplnění dodatečné stránky č. 1, 2, 4, 5 nebo 3 formuláře E 213, je-li požadováno (podrobný výpis z dokumentace)	234 Kč
5. Vyjádření (potvrzení) lékaře ke konkrétní otázce o zdravotním stavu osoby pro potřeby formulářů – E 202 – dodatečná stránka č. 1 – bod 4 (není-li vyplňován celý tiskopis E 404) – E 203 – dodatečná stránka č. 2 – bod 4 (není-li vyplňován celý tiskopis E 404) – E 204 – dodatečná stránka č. 1 – bod 4 (není-li vyplňován celý tiskopis E 404) – dodatečná stránka č. 3 – bod 4 (4.3 a 4.5 je-li požadováno vyjádření lékaře) – E 302 bod 4.1 (administrativní úkon)	78 Kč
6. Nezbytná administrativní činnost lékaře související se zapůjčením zdravotnické dokumentace pro účely vyplnění evropských formulářů (administrativní úkon + prokazatelně vynaložené náklady na doporučené poštovné)	78 Kč + doporučené poštovné
VII. SPRÁVNÍ ÚŘADY ^{22), 23)}	
Vyšetření zdravotního stavu dle vyhlášky o zdravotní způsobilosti zdravotnických pracovníků, včetně vyplnění příslušného tiskopisu, jde-li o vyžádání správního úřadu, který vydal oprávnění k poskytování zdravotních služeb (opakované komplexní vyšetření lékařem)	489 Kč

Výše uvedenými úředně stanovenými maximálními cenami se rozumí ceny bez daně z přidané hodnoty.

- 1) Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Zákon č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Vyhláška č. 103/2005 Sb., o zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě.
- 11) Vyhláška č. 102/2005 Sb., o stanovení vzoru dotazníku a vzorů vojenských dokladů.
- 12) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- 14) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 17) Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- 18) Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 19) Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 20) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- 21) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.
- 22) Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání lékaře a k výkonu činností souvisejících o poskytování zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povolání), ve znění pozdějších předpisů.

8) zdravotní služby poskytované zubními lékaři hrazené z veřejného zdravotního pojištění¹ (maximální ceny)

Kód	Název výkonu	Maximální cena
00900	Komplexní vyšetření zubním lékařem při registraci pojištěnce	438 Kč
00901	Opakované komplexní vyšetření a ošetření registrovaného pojištěnce – preventivní prohlídka	405 Kč
00902	Péče o registrovaného pojištěnce nad 18 let věku	355 Kč
00903	Vyžádané vyšetření odborníkem nebo specialistou	220 Kč
00904	Stomatologické vyšetření registrovaného pojištěnce od 1 roku do 6 let v rámci preventivní péče	116 Kč
00906	Stomatologické ošetření pojištěnce do 6 let nebo hendikepovaného pojištěnce	105 Kč
00907	Stomatologické ošetření pojištěnce od 6 let do 15 let	75 Kč
00908	Akutní ošetření a vyšetření neregistrovaného pojištěnce – v rámci pohotovostní služby	325 Kč
00909	Klinické stomatologické vyšetření	451 Kč
00910	Zhotovení intraorálního rentgenového snímku	77 Kč
00911	Zhotovení extraorálního rentgenového snímku	248 Kč
00912	Náplň slinné žlázy kontrastní látkou	639 Kč
00913	Zhotovení ortopantomogramu	303 Kč
00914	Vyhodnocení ortopantomogramu	77 Kč
00915	Zhotovení telerentgenového snímku lbi	297 Kč
00916	Anestézie na foramen mandibulae a infraorbitale	110 Kč
00917	Anestézie infiltrační	88 Kč
00920	Ošetření zubního kazu – stálý zub – fotokompozitní výplň	347 Kč
00921	Ošetření zubního kazu – stálý zub	242 Kč
00922	Ošetření zubního kazu – dočasný zub	139 Kč
00923	Konzervativní léčba komplikací zubního kazu – stálý zub	199 Kč
00924	Konzervativní léčba komplikací zubního kazu – dočasný zub	194 Kč
00925	Konzervativní léčba komplikací zubního kazu II. - stálý zub	292 Kč
00931	Komplexní léčba chronických onemocnění parodontu	770 Kč
00932	Léčba chronických onemocnění parodontu	267 Kč
00933	Chirurgická léčba onemocnění parodontu malého rozsahu	462 Kč
00934	Chirurgická léčba onemocnění parodontu velkého rozsahu	1 100 Kč
00935	Subgingivální ošetření	92 Kč
00936	Odebrání a zajištění přenosu transplantátu	660 Kč
00937	Artikulace chrupu	476 Kč
00938	Přechodné dlahy ke stabilizaci zubů s oslabeným parodontem	48 Kč
00940	Komplexní vyšetření a návrh léčby onemocnění ústní sliznice	770 Kč
00941	Kontrolní vyšetření a léčba onemocnění ústní sliznice	330 Kč
00943	Měření galvanických proudů	97 Kč
00945	Cílené vyšetření	11 Kč
00946	Opakované komplexní vyšetření a ošetření registrovaného pojištěnce – preventivní prohlídka I	370 Kč
00947	Péče o registrovaného pojištěnce nad 18 let věku I	289 Kč
00949	Extrakce dočasného zubu	96 Kč
00950	Extrakce stálého zubu	185 Kč
00951	Chirurgie tvrdých tkání dutiny ústní malého rozsahu	578 Kč

¹ Příloha č. 11 vyhlášky o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2014.

Kód	Název výkonu	Maximální cena
00952	Chirurgie tvrdých tkání dutiny ústní velkého rozsahu	1 271 Kč
00953	Chirurgické ošetřování retence zubů	693 Kč
00954	Konzervačně-chirurgická léčba komplikací zubního kazu	462 Kč
00955	Chirurgie měkkých tkání dutiny ústní a jejího okolí malého rozsahu	462 Kč
00956	Chirurgie měkkých tkání dutiny ústní a jejího okolí velkého rozsahu	990 Kč
00957	Traumatologie tvrdých tkání dutiny ústní malého rozsahu	462 Kč
00958	Traumatologie tvrdých tkání dutiny ústní velkého rozsahu	825 Kč
00959	Intraorální incize	116 Kč
00960	Zevní incize	660 Kč
00961	Ošetření komplikací chirurgických výkonů v dutině ústní	50 Kč
00962	Konzervativní léčba temporomandibulárních poruch	330 Kč
00963	Injekce i. m., i. v., i. d., s. c.	58 Kč
00965	Čas zubního lékaře strávený dopravou za imobilním pojištěncem	231 Kč
00966	Signální výkon – informace o vydání Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nebo Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)	6 Kč
00967	Signální výkon – informace o vydání Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo Rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování (péče)	6 Kč
00968	Stomatochirurgické vyšetření a ošetření neregistrovaného pojištěnce PZL -stomatochirurgem	1 100 Kč
00970	Sejmutí fixní náhrady – za každou pilířovou konstrukci	100 Kč
00971	Provizorní ochranná korunka	76 Kč
00973	Oprava nebo úprava snímatelné náhrady v ordinaci	43 Kč
00974	Odevzdání stomatologického výrobku	0 Kč
00981	Diagnostika ortodontických anomálií	660 Kč
00982	Zahájení léčby ortodontických anomálií fixním ortodontickým aparátem na jeden zubní oblouk	1 430 Kč
00983	Kontrola léčby ortodontických anomálií s použitím fixního ortodontického aparátu	880 Kč
00984	Kontrola léčby ortodontických anomálií jinými postupy než s použitím fixního ortodontického aparátu	231 Kč
00985	Ukončení léčby ortodontických anomálií s použitím fixního ortodontického aparátu	770 Kč
00986	Kontrola ve fázi retence nebo aktivní sledování ve fázi růstu a vývoje	242 Kč
00987	Stanovení fáze růstu	58 Kč
00988	Analýza telorentgenového snímku lbi	128 Kč
00989	Analýza ortodontických modelů	347 Kč
00990	Diagnostická přestavba ortodontického modelu	520 Kč
00991	Nasazení prefabrikovaného intraorálního oblouku	190 Kč
00992	Nasazení extraorálního tahu nebo obličejové masky	231 Kč
00993	Navázání parciálního oblouku	330 Kč
00994	Zahájení léčby ortodontických anomálií malým fixním ortodontickým aparátem na jeden zubní oblouk	990 Kč

Oddíl B. Věcně usměrněné ceny

Věcně usměrněnou cenou se podle tohoto cenového předpisu reguluje:

- a) *zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění poskytnuté pojištěnci a pojištěnci jiného členského státu EU poskytovatelem zdravotních služeb,*
- b) *zdravotní služby nad rozsah neodkladné zdravotní péče poskytnuté pojištěnci a pojištěnci jiného členského státu EU nesmluvním poskytovatelem zdravotních služeb,*
- c) *zdravotní služby nad rozsah neodkladné zdravotní péče poskytnuté českému občanovi, který není pojištěncem ani podle zvláštního zákona²⁾, ani podle předpisů EU o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ani se na něho nevztahuje dvoustranná smlouva o sociálním zabezpečení zahrnující nároky na zdravotní služby.*

Do ceny zdravotních služeb, které jsou regulovány věcně usměrněnou cenou, lze promítnout **pouze ekonomicky oprávněné náklady** doložitelné z účetnictví a **přiměřený zisk**, přičemž přiměřený zisk nelze uplatnit u zvláště účtovanych léčivých přípravků a zdravotních prostředků (zvláště účtovaných materiálů).

Oddíl C. Maximální cena bodu neodkladné zdravotní péče poskytované nesmluvními poskytovateli zdravotních služeb

Pro stanovení ceny neodkladné zdravotní péče hrazené podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, poskytované nesmluvním poskytovatelem zdravotních služeb se stanoví maximální cena bodu ve výši 85 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce vydané na základě § 17 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb.

Oddíl D.

1. Cena bodu při čerpání neodkladné zdravotní péče mimo území států aplikujících nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a mimo území států, se kterými ČR uzavřela dvoustrannou smlouvu o sociálním zabezpečení

Pro účely výpočtu výše náhrady nákladů na neodkladnou zdravotní péči čerpanou mimo území států, ve kterých se aplikují předpisy EU v oblasti koordinace systémů sociálního zabezpečení, a mimo území států, se kterými ČR uzavřela dvoustrannou smlouvu o sociálním zabezpečení zahrnující i nároky na zdravotní služby, se cena bodu stanoví ve výši 85 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce vydané na základě § 17 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb.

2. Cena bodu při čerpání neodkladné zdravotní péče v členských státech EU u poskytovatele zdravotních služeb nenapojeného na místní systém veřejného zdravotního pojištění

Pro účely výpočtu výše náhrady nákladů na neodkladnou zdravotní péči čerpanou v členských státech EU, EHP či ve Švýcarské konfederaci, pokud k čerpání došlo u místního poskytovatele zdravotních služeb nenapojeného na místní systém veřejného zdravotního pojištění, se cena bodu stanoví ve výši 85 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce vydané na základě § 17 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb.

3. Cena bodu při čerpání hrazených přeshraničních služeb a postupu podle nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

Pro účely výpočtu výše náhrady nákladů na hrazené přeshraniční služby se stanoví cena bodu ve výši 100 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce vydané na základě § 17 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., nepostupuje-li se podle ustanovení odstavce 2. Jde-li o postup podle čl. 25 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, se pro účely výpočtu výše náhrady nákladů na nezbytnou zdravotní péči stanoví cena bodu ve výši 100 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce vydané na základě § 17 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb.

²⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Část II. Zrušovací ustanovení

Tímto Cenovým předpisem se ruší Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 2/2013/DZP ze dne 9. ledna 2013 (Věstník Ministerstva zdravotnictví č. 1/2013).

Část III. Účinnost

Cenový předpis nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2014.

MUDr. Martin Holcát, MBA
ministr zdravotnictví

Vyberte si z nabídky věstníků a zpravodajů

Předpokládaná výše předplatného pro rok 2014 a periodicitu distribuovaných věstníků a zpravodajů:

Název věstníku, zpravodaje	Předpokládaná periodicitu	Záloha na předplatné
Ústřední věstník ČR	6krát ročně	400 Kč
Věstník Ministerstva zemědělství	3krát ročně	200 Kč
Věstník Ministerstva zdravotnictví	10krát ročně	1500 Kč
Cenový věstník Ministerstva financí	14krát ročně	1400 Kč
Finanční zpravodaj	6krát ročně	600 Kč
Věstník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR	12krát ročně	500 Kč

Objednávky přijímá a vyřizuje:

SEVT, a. s., oddělení předplatného, Pekařova 4, 181 06 Praha 8 – Bohnice
 Tel.: 283 090 354 • Fax: 233 553 422
 e-mail: předplatne@sevt.cz
 Obsahy věstníků a zpravodajů na www.sevt.cz

www.sevt.cz

Vydává: Ministerstvo zdravotnictví ČR – Redakce: Palackého nám. 4, 120 00 Praha 2-Nové Město, telefon: 224 972 672. – Administrace: písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: predplatne@sevt.cz. Objednávky v Slovenskej republike prijíma a distribuuje Magnet Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava, tel./fax: 004212 44 45 45 59, 004212 44 45 46 28 – Předpokládané roční předplatné se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh. – Vychází podle potřeby – Tiskne: SPRINT SERVIS, Lovosická, Praha 9.

Distribuce: předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Praha 4, Jihlavská 405, tel./fax: 261 264 325 – Brno, Česká 14, tel./fax: 542 233 962 – České Budějovice, Česká 3, tel./fax: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevídování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba), rodné číslo bez lomítka (fyzická osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno ŘPP Praha č.j. 1172/93 ze dne 9. dubna 1993. Podávání novinových zásilek v Slovenskej republike povolené RPP Bratislava, pošta 12, č. j. 445/94 zo dňa 27. 12. 1994.

